

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Jild 3, Son 12/2

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/2 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич - юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодири Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазиранлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият.

Тахририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com
Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

<i>Axmedov Oybek Saparbaevich</i> ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА СОЛИҚ-БОЖХОНА ТЕРМИНОЛОГИЯСИДА АНТОНИМИЯ ҲОДИСАНИНГ ЎРНИ.....	10-18
<i>Нематова Мафтуна</i> ЛАКУНА И ТИПОЛОГИЯ ЛАКУН	19-24
<i>Hamroyeva Shahlo Mirdjonovna, Matyakubova Noila Shakirjonovna</i> MOSLASHTIRISH JARAYONIDA O'ZBEK VA INGLIZ TILIDAGI SODDA GAPLARNING SINTAKTIK TAHLILI.....	25-32
<i>Jo'rayeva Nilufar Sobirjon qizi</i> "SMILE" VA "TABASSUM" TUSHUNCHALARINING LINGVISTIK IFODASI (INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA)	33-38
<i>Sidiknazarova Zulfiya Mirsharapovna</i> BADIY TARJIMA TAHLILINING NAZARIY ASOSLARI	39-43
<i>Jumanova Shahnoza Ikromjonovna</i> IJTIMOIY – PSIXOLOGIK MOTIVNI ANGLATISHDA PEYZAJNING O'RNI	44-50
<i>Achilov Oybek Rustamovich</i> ILGAR SURISH VOSITALARINING BADIY ASAR SARLAVHASIDA TASNIFLANISHI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	51-57
<i>Axmedova Madinabonu Maxmudjonovna</i> XALQ NASRI JANRLARINING O'ZARO MUNOSABATLARI	58-62
<i>Isroilova Manzura Jamolovna</i> FRANSUZ KOMPARATIV FRAZELOGIZMLARINING USLUBIY XUSUSIYATLARI	63-68
<i>Кенжабоев Шокир Абдулхалимович</i> ОСОБОЕ МЕСТО В ИЗУЧЕНИИ И РАЗВИТИИ МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В ШКОЛАХ УЗБЕКИСТАНА	69-74
<i>Fayziyev Bahodir Baxshullayevich</i> J. K. ROULINGNING "GARRI POTTER VA AFSONAVIY TOSH" ASARIDAGI TO'QIMA NOMLAR VA REALIYALAR HAMDA ULARNING RUS VA O'ZBEK TILLARIGA TARJIMASI	75-79
<i>Mamatqulova Shoxsanam Isroil qizi</i> OLAMNING O'ZBEK LISONIY TASVIRIDA "FIDOIYLIK" KATEGORIYASI	80-84
<i>Тухтаева Фарида Исматуллаевна</i> ИССЛЕДОВАНИЕ СТЕРЕОТИПОВ РОМАНАХ ПЕРЛ БАК	85-90
<i>Radjabova Dildora Raximovna</i> PIRIMQUL QODIROVNING "YULDUZLI TUNLAR" ASARI INGLIZCHA TARJIMASIDA BOBUR PSIXOLOGIYASI	91-96
<i>Mansurova Shohista Ismailovna</i> BADIY TARJIMANING MAQSADI, VAZIFALARI VA TARJIMA METODLARI	97-102
<i>Ermatov Ixtiyor</i> SIRDARYO VILOYATI TOPONIMLARI.....	103-108

<i>Axmedjanova Farida Djavairovna</i> GRAMMAR INSTRUCTION IN COMMUNICATIVE LANGUAGE TEACHING	109-114
<i>Saitov Suxrob Djumaydillayevich</i> ARTISTIC INTERPRETATION AND RESOLUTION OF HUMAN TRAGEDIES IN THE STORY	115-119
<i>Тўрабоева Ҳакима Усмонжон қизи</i> ФИРДАВСИЙ ДАҲОСИГА МЕҲР	120-124
<i>Toshpo'latova Xusniya Matayusub qizi, Normamatov Farrux Komiljon o'g'li</i> INGLIZ REKLAMA SHIORLARI TARJIMASI JARAYONIDA SHAKL VA MA'NO MUVOFIQLIGI	125-129
<i>Абдуманнонов Хожиақбар Акмалжон угли</i> ОСВЕЩЕНИЕ ФРАЗЕОЛОГИИ В СВЕТЕ НАУЧНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ (краткий обзор на примере учебных пособий и словарей узбекского языка).....	130-136
<i>Абдуллаева Раъно Хикматовна</i> РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ КОНЦЕПТА «ДРУГ/ДРУЖБА» В РУССКОЙ И УЗБЕКСКОЙ ПОСЛОВИЧНОЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЕ МИРА	137-144
<i>Hamidova Sayyora Nurmatovna</i> TILSHUNOSLIKNI MENTALINGVISTIK BOSQICHIDA KOGNITIV TADQIQOTLAR.....	145-151
<i>Rustamova Dilrabohon</i> ATAMALAR LUG'ATINING UMUMIY VA FARQLI TOMONLARI	152-157
<i>Khazratqulova Ozoda Abduganiyevna</i> EXPRESSION OF THE CONCEPT OF FORGIVENESS IN LEXICOGRAPHIC SOURCES AND ARTISTIC LITERATURE	158-162
<i>Farmonov Nurbek Pulatovich</i> WEB OF SCIENCE MA'LUMOTLAR TIZIMIDAN FOYDALANISH	163-169
<i>Xojjiyeva Oynisa Shabonovna</i> ALISHER NAVOIY ASARLARIDA TURKIY XALQLAR MAQOLLARINING AKS ETISHI	170-176
<i>Norqobilov Sanjar Rahmat ugli</i> COMPARING COMPUTATIONAL LINGUISTICS APPROACHES ACROSS LANGUAGES	177-182
<i>Mamarasulova Iroda Jumanovna, Xojimetov Sa'dulla Jumanazarovich</i> ANGLIYA UYG'ONISH DAVRI ADABIYOTI	183-190
<i>Ho'jamqulov Anvar Jozilovich</i> OMON MUXTOR ROMANLARIDA POETIK USLUB QIRRALARI.....	191-196
12.00.00 - ЮРИДИК ФАНЛАР	
<i>Кутыбаева Елизавета Дуйсенбаевна, Аманязова Света Байниязовна</i> ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ И ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ОРГАНОВ ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ ВЛАСТИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	197-203
<i>Мирзаабдуллаева Матлуба Рустамовна</i> СУВДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ВА СУВ ИСТЕЪМОЛЧИСИ ТУШУНЧАЛАРИНИНГ ҲУҚУҚИЙ АҲАМИЯТИ ХУСУСИДА АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР	204-209
<i>Toshkanov Nurbek Bahriddinovich</i> BILIMLAR IQTISODIYOTI VA INTELLEKTUAL MULK: TIJORATLASHTIRISHNING BA'ZI HUQUQIY JIHATLARI VA MUAMMOLARI	210-216

Nishonov Abdulloh Ubaydulloh o'g'li
ATOM ENERGIYASINI JOYLASHTIRISHNING XALQARO EKOLOGIK TALABLARI217-223

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna
OLIY TA'LIM MUASSALARIDA TA'LIM SIFATINI OSHIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI224-228

Sadullayeva Shahlo Azimbayevna, Parmankulov Farxodjon Nurali o'g'li
TYUTORLAR ISH JARAYONIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI
TATBIQ ETISH METODIKASI229-233

Pirimova Nargiza Adilovna
SPORT-TAYYORGARLIK MASHG'ULOTLARIDA BALANDLIKKA SAKROVCHI QIZLARNING
O'QUV-MASHG'ULOT JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH234-239

Tangirqulov Elmurod Aliyarovich
BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA ATROF-MUHITNI ASRASH ORQALI EKOLOGIK
TARBIYA BERISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS
XUSUSIYATLARI VA "YASHIL MAKON" MODULLARI240-244

Xayrov Rasim Zolimxon o'g'li
BO'LAJAK TASVIRIY SAN'AT O'QITUVCHILARINING KASBIY-METODIK TAYYORGARLIGINI
TAKOMILLASHTIRISHDA TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING QO'LLANILISHI245-258

Ahmadjonova Odina Anvarjon qizi
ZAMONAVIY TA'LIM MUHITIDA INGLIZ TILI DARSLARIDA STEAM TA'LIM
TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI: STEAM KOMPETENSIYALAR
TUSHUNCHASI259-265

Valieva Xolida
AJDODLAR MEROSI - INSONIYAT BOYLIGI266-271

Djumayeva Dildora Isroilovna
BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA EKOLOGIK MADANIYATNI SHAKLLANTRISHNING
PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI272-277

Davlatova Nilufar Vosiljonovna
TA'LIM-ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASINI KUCHAYTIRISHDA ZAMONAVIY TA'LIMNING
O'RNI VA MOLIALASHTIRISH MEXANIZMLARI278-285

Mamaraimova Zebo Shafokatovna
YUQORI SINIF O'QUVCHILARINI OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASHNING PEDAGOGIK
TAMOYILLARI286-290

Turayev Yolqin Sherzod o'g'li
KATTA MAKTABGACHA TA'LIM YOSHDAGI BOLALARDA DALILY ASOSLASH KO'NIKMASINI
SHAKLLANTIRISH YO'LLARI291-295

Abdurasulova Shoira Kushakovna
BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENTLILIGINI
INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA RIVOJLANTIRISH296-305

Sottarov Abduvali Umirqulovich
UMUMIY FIZIKA KURSINI O'QITISHDA NANOTEXNOLOGIYA FAN VA TEXNIKA SOHASI
SIFATIDA306-310

<i>Xushnazarova Ma'mura Nodirovna</i> VOLONTYORLIK FAOLIYATINIG IJTIMOIIY-PEDAGOGIK MUAMMOLARI	311-315
<i>Xushvaqtov Umar Norqobilovich</i> AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANIB O'QUVCHILARDA IMPERATIV TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHDA KOMPETENSIYANING RO'LI	316-320
<i>Alimqulova Ra'noxon Gulmirzayevna</i> BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARIDA NUTQ MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHGA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	321-326
<i>No'monxonova Muattarxon Nosirxon qizi</i> BO'LAJAK TILSHUNOSLARDA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARKOMMUNIKATIV KOMPETENSIYALARINING AFZALLIKLARI VA KAMCHILIKLARI	327-331
<i>Xalikov Faroxidin</i> TA'LIM TIZIMIDA TESTOLOGİYADAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH SAMARADORLIGI	332-339
<i>Abduvaxidov Xusan Abdukulovich</i> OLIY TA'LIM TALABALARIDA INNOVATSION YONDASHUV ORQALI KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH	340-345
<i>Якубова Нафиса Одилжановна</i> ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУССАСАЛАРИДА ЧИЗМАЧИЛИК ДАРСЛАРИДА ТАЛАБАЛАРНИ ИЖОДИЙ-КРЕАТИВ ФИКРЛАШГА ЎРГАТИШ МЕТОДИКАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	346-354
<i>Karimov Qayum Mamashayevich</i> TALABALARNI KOMPYUTERLI MATEMATIKA TIZIMLARINING GRAFIK IMKONIYATIDAN FOYDALANISH BO'YICHA BILIMINI OSHIRISH	355-360
<i>Yusupova Shoxista Alimjanovna</i> TO'GARAK MASHG'ULOTLARI ORQALI TASVIRIY SAN'AT FANIGA ASOSLANGAN XOLDA O'QUVCHILAR IJODIY QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	361-371
<i>Kasimov Oйбек Омилевич</i> СПОРТДА АХЛОҚИЙ ҚОЙДАЛАР ВА "FAIR PLAY" НОРМАЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ ...	372-378
<i>Abduraxmonov Akbar Abduxamidovich</i> MILLIYLIK VA UMUMINSONIYLIK TAMOIYILLARI UYG'UNLASHUVINING NAZARIY-METODOLOGIK JIHATLARI	379-386
<i>Фазлиддинов Шухрат Фахриддинович</i> ПРИМЕНЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЗАНЯТИЯХ ПРИ ИЗУЧЕНИИ КАТЕГОРИИ РОДА ГЛАГОЛА В ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ВУЗАХ.....	387-394
<i>Jurayev Bobomurod Ramazonali o'g'li</i> TALABALARNING JISMONIY FAOLLIGINI OSHIRISH VA RIVOJLANTIRISH JARAYONINING SAMARADORLIK DARAJASI	395-400
<i>Eshbekova Gulabahor Zafarboyevna</i> МАКТАВГАЧА YOSHDAGI BOLALARNING YOZISH KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI	401-406

<i>Khidirova Malakhat Qazakhovna</i> ORGANIZATION AND EVALUATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS BASED ON EUTAGOGICAL APPROACHES	407-413
<i>Fayzullayeva Madina Abdumo‘min qizi, Xolbo‘tayeva Moxinur Temurboy qizi</i> MENEJMENT SOHASINI O‘QITISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH	414-420
<i>Achilov Nuriddin Abdugafforovich</i> AL-HAKIM AT-TERMIZIY TA‘LIMOTINING ILMIY TADQIQI	421-426
<i>Norinov Muxammadyunus Usibjonovich</i> JAMIYAT TARAQQIYOTIDA BO‘LAJAK MUHANDISLARNING KASBIY KOMPETENSIYALARINI TAKOMILLASHTIRISHNING AHAMIYATI	427-432
<i>Begimqulov Zarif Axmadovich</i> JISMONIY TARBIYA YO‘RIQCHISINING IJTIMOYIY-MADANIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA MALAKA OSHIRISH JARAYONINING AHAMIYATI	433-438
<i>Izbosarova Zuxro Anatoliy qizi</i> BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QITUVCHILARINING KOMMUNIKATIV KO‘NIKALARINI RIVOJLANTIRISH SAMARADORLIGI	439-443
<i>Jumayev Sirojiddin Zafarovich</i> MOLEKULAR BIOLOGIYADAN OQSILLARNING AMINOKISLOTA TARKIBI VA AMINOKISLOTALARNING TASNIFI MAVZUSINI O‘QITISHDA MASALA VA MASHQLARDAN FOYDALANISH	444-449
<i>Pulatova Muxabbat Egamberdiyevna</i> BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QITUVCHILARIDA INNOVATSION KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	450-457
<i>Yuldashev Mengali Ziyaduloyevich</i> BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QITUVCHILARIDA MUSTAQIL ISHLASH KOMPITENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH	458-463

Yuldashev Mengali Ziyaduloyevich
Denov tadbirkorlik va pedagogika
instituti stajyor tadqiqotchisi
EMAIL : mengaliyuldashev@gmail.com

BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARIDA MUSTAQIL ISHLASH KOMPITENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH

Annotatsiya. Boshlang'ich ta'lim sohasida o'qituvchilarning mustaqil ishlash kompetensiyalari, o'quvchilarni ma'lum bir fan yoki mavzuga o'qitishda, o'zlarining unumli faoliyatlarini tashkil qilish, yangi va kreativ yondashuvlarni qo'llash, va o'zlarini o'quvchilar bilan birgalikda rivojlantirish va ta'lim jarayonini sifatli boshqarishga erishishga yo'naltirilgan muhim mavzudir. Ushbu maqola o'qituvchilarning ma'lum bir maqsad yoki vazifalar uchun o'zlarini boshqarish, muammolarni hal qilish va yangi yondashuvlarni topish, qo'llash va rivojlantirish, ma'lumotlarni mustahkamlash va ulashish, tahlil qilish va jamiyat bilan birgalikda ishlash, tajriba almashish va natijalarni hisobga olish qobiliyatlarini o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, mustaqil ishlash, samarali o'qitish usullari, texnologiyalar, fanlararo integratsiyasi, zamonaviy ta'lim.

Yuldashev Mengali Ziyadoloyevich
Trainee researcher of the denov Institute
of entrepreneurship and pedagogy

DEVELOPMENT OF INDEPENDENT WORK COMPETENCIES IN PRIMARY SCHOOL TEACHERS

Abstract. Competencies of independent work of teachers in the field of primary education, in teaching students in a certain subject or topic, organizing their productive activities, applying new and creative approaches, and themselves is an important topic aimed at achieving quality management of the educational process together with students. This article examines how teachers manage themselves for specific goals or tasks, solve problems and find, apply and develop new approaches, consolidate and share information, analyze and collaborate with the community, share experiences and includes the ability to account for results.

Keywords: primary education, independent work, effective teaching methods, technologies, interdisciplinary integration, modern education.

Юлдашев Менгали Зиядулоевич
Стажер-исследователь деновского
института предпринимательства и педагогики

РАЗВИТИЕ КОМПЕТЕНЦИЙ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ У УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

Аннотация. Компетенции самостоятельной работы учителей в сфере начального образования, в обучении учащихся определенному предмету или теме, организации их продуктивной деятельности, применении новых творческих подходов и сами по себе являются важной темой, направленной на достижение качественного управления образовательной деятельностью. процесс вместе с учащимися. В этой статье рассматривается, как учителя управляют собой для достижения конкретных целей или задач, решают проблемы и находят, применяют и разрабатывают новые подходы, консолидируют и делятся

информацией, анализируют и сотрудничают с сообществом, делятся опытом и включают в себя умение отчитываться за результаты.

Ключевые слова: начальное образование, самостоятельная работа, эффективные методы обучения, технологии, межпредметная интеграция, современное образование.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V3I12.2Y2023N69>

Kirish.

O'qituvchilarning mustaqil ishlash kompetensiyalari ularni o'z faoliyatlarini o'rganish va rivojlantirish, yangi va samarali o'qitish usullarini qo'llash, o'quvchilarga ta'lim berish jarayonini tadqiq qilish va boshqarish, tahlil qilish va qadriyatli natijalarga yetishish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan bog'liq. Mustaqil ishlash, o'qituvchilarga o'zlarini o'qitish, boshqarish va o'z faoliyatlarini tahlil qilishda muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun kerak bo'lgan keyinchaliklarni boshqarish uchun muhimdir. O'qituvchilar o'zlarini o'qitishda va o'quvchilarga qo'llab-quvvatlashda mustaqil ishlash kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilgan bo'lishlari va ularning so'nggi ma'lumot va yangi yondashuvlarni qo'llashlari, ta'lim-uslublarini yangilashlari va o'z faoliyatlarini nazorat qilishlari uchun bu kompetensiyalarga boy tajribaga ega bo'lishi muhimdir. O'qituvchilarning mustaqil ishlash kompetensiyalari, ta'lim tizimida yangiliklarni amalga oshirish, o'quvchilarga innovatsion g'oyalar, mahsulotlar va uslublarni taqdim etish, va o'quvchilar bilan tuzilgan jamiyatda ishlashni o'z ichiga oladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya.

Ta'lim sohasida boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mustaqil ishlash kompetensiyalarini rivojlantirish samarali o'qitish va ta'lim muhitini yaratishdagi roli tufayli katta e'tiborni tortdi. Oldingi tadqiqotlar o'qituvchilar uchun mustaqil ish kompetensiyalarining muhimligini ta'kidlab, ularning talabalarga yo'naltirilgan ta'limni osonlashtirish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish qobiliyatini ta'kidladi. A. M., Alabd, A., Elsayed va boshqalar (2018) ma'lumotlariga ko'ra, mustaqil ish kompetensiyalari bilan jihozlangan boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'quvchilarning avtonomiyasi, o'zini o'zi boshqarishi va faolligi uchun imkoniyatlar yaratish uchun yaxshi jihozlangan. [1; 183-190b.]

Bundan tashqari, ko'plab tadqiqotlar mustaqil ish kompetensiyalarining o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishiga ta'sirini ta'kidladi. Jonson va boshqalar ta'kidlaganidek. (2016), kuchli mustaqil ish ko'nikmalariga ega bo'lgan o'qituvchilar innovatsion o'qitish amaliyotlarini qo'llash, turli xil ta'lim ehtiyojlariga moslashish va sinf dinamikasini samarali boshqarish ehtimoli ko'proq. Bundan tashqari, adabiyotlarda o'qituvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalari va talabalarning ilmiy yutuqlari o'rtasidagi bog'liqlik ta'kidlangan. [2; 1-50.] Braun va Devis (2020) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, o'qituvchilarning mustaqil ish faoliyatini loyihalash va amalga oshirish qobiliyatlari talabalarning akademik samaradorligi va motivatsiyasiga ijobiy ta'sir qiladi. [3; 2-34b]

Metodologiya. Ushbu tadqiqot boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishni o'rganish uchun aralash usullardan foydalanadi. Tadqiqot loyihasi o'qituvchilar o'rtasida mustaqil ishlash ko'nikmalarini egallash va oshirishga ta'sir qiluvchi omillarni har tomonlama tushunishni ta'minlash uchun miqdoriy va sifat usullarini o'z ichiga oladi.

Miqdoriy bosqich: Tadqiqotning miqdoriy bosqichi boshlang'ich sinf o'qituvchilari namunasiga tuzilgan so'rovnomalarni taqsimlashni o'z ichiga oladi. So'rovnomada o'qituvchilarning mustaqil ish kompetensiyalari haqidagi tasavvurlari, mustaqil ish faoliyatini

amalga oshirish chastotasi va mustaqil ishning o'quvchilarning bilim olish natijalariga ta'siri baholanadi. Bundan tashqari, ushbu omillarning mustaqil ish kompetensiyalariga ta'sirini tahlil qilish uchun ko'p yillik o'qituvchilik tajribasi, kasbiy rivojlanish ishtiroki va ta'lim malakasi kabi demografik ma'lumotlar to'planadi.

Sifat bosqichi: Sifat bosqichida so'rov ishtirokchilari orasidan tanlab olingan boshlang'ich sinf o'qituvchilari bilan chuqur suhbatlar o'tkaziladi. O'qituvchilarning tajribalari, muammolari va mustaqil ish kompetensiyalarini rivojlantirish bilan bog'liq strategiyalarni chuqurroq o'rganish uchun yarim tizimli suhbatlar o'tkaziladi. Sifatli ma'lumotlar o'qituvchilarning mustaqil ishlashga yondashuvlarini shakllantiradigan kontekstual nuanslar, pedagogik e'tiqodlar va kasbiy tajribalar haqida tushuncha beradi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish: Anketalardan olingan miqdoriy ma'lumotlar tavsiflovchi statistika, korrelyatsiya va regressiya tahlili kabi statistik vositalar yordamida mustaqil ish kompetensiyalari va o'qituvchining xususiyatlari o'rtasidagi naqsh va assotsiatsiyalarni aniqlash uchun tahlil qilinadi. Suhbatlardan olingan sifatli ma'lumotlar mavzu bo'yicha tahlil qilinadi va mustaqil ish qobiliyatlarini rivojlantirish bilan bog'liq asosiy mavzular va rivoyatlarni ochib beradi.

Haqiqiylik va ishonchlilik: Topilmalarning to'g'riligi va ishonchliligini ta'minlash uchun tadqiqot miqdoriy va sifat ma'lumotlarini taqqoslash va taqqoslash orqali triangulyatsiyani qo'llaydi. Bundan tashqari, tadqiqot natijalarining ishonchliligi va ishonchliligini oshirish uchun a'zolarini tekshirish, tengdoshlar bilan brifing va kodlovchilararo ishonchlilik kabi choralar qo'llaniladi.

Axloqiy mulohazalar: Ushbu tadqiqot ishtirokchilarning ma'lumotli roziligi, maxfiyligi va anonimligini ta'minlaydigan axloqiy me'yorlarga amal qiladi. Tadqiqotni o'tkazish uchun oldindan institutsional tasdiqlash so'raladi va barcha ishtirokchilar tadqiqot maqsadi, protseduralari va ishtirokchilar sifatidagi huquqlari haqida batafsil ma'lumot bilan ta'minlanadi.

Kasbiy rivojlanish va tajribaning ta'siri. Miqdoriy tahlil o'qituvchilarning kasbiy malaka oshirish faoliyatidagi ishtiroki va mustaqil ish kompetensiyalarining idrok etilgan darajasi o'rtasida sezilarli ijobiy bog'liqlikni aniqladi. Ushbu topilma mavjud adabiyotlar bilan mos keladi va o'qituvchilarning pedagogik mahoratini mustahkamlashda doimiy kasbiy rivojlanishning muhim rolini ta'kidlaydi (Guskey, 2016). Bu mustaqil ish faoliyatini ishlab chiqish va amalga oshirishga qaratilgan maqsadli o'quv dasturlari va seminarlarning muhimligini ta'kidlaydi. Bundan tashqari, ma'lumotlar shuni ko'rsatdiki, yuqori yillik tajribaga ega bo'lgan o'qituvchilar mustaqil ish strategiyalarini qo'llashda ko'proq ishonchni namoyon etishadi, bu esa amaliy sinf tajribasi vaqt o'tishi bilan ushbu kompetensiyalarni rivojlantirishga yordam beradi.[4; 6-94b]

Mustaqil ish uchun kontekstli yondashuvlar. Sifatli ma'lumotlar boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ish faoliyatini amalga oshirishda qo'llagan turli xil yondashuvlarini yoritib berdi. Ba'zi o'qituvchilar aniq ko'rsatmalar va umidlar bilan tuzilgan mustaqil ish vazifalarini ta'kidlagan bo'lsalar, boshqalari o'quvchilarning mustaqilligi va ijodkorligini rag'batlantiradigan ko'proq ochiq, kashfiyot topshiriqlarini ma'qullashdi. Yondashuvlardagi bu xilma-xillik moslashuvchan va kontekstga mos keladigan pedagogik strategiyalar zarurligini ta'kidlaydi. Bu kasbiy rivojlanish tashabbuslari o'qituvchilarga o'quvchilarning turli xil ta'lim

ehtiyojlari va afzalliklarini qondirish uchun vositalar va texnikalar repertuarini taqdim etishi kerakligini taklif qiladi.

Qiyinchiliklar va to'siqlar. Sifatli ma'lumotlardan bir qancha muammolar, jumladan, vaqt cheklovlari, resurslar cheklovlari va sinfni boshqarish muammolari paydo bo'ldi. O'qituvchilar haddan tashqari ko'p o'quv dasturlari va standartlashtirilgan test bosimi cheklovlari doirasida mustaqil ish faoliyatini amalga oshirishning maqsadga muvofiqligi haqida xavotir bildirdilar. Bundan tashqari, ba'zi o'qituvchilar, ayniqsa, boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning tayyorgarligi va mustaqilligi masalasini ko'tardilar. Ushbu muammolarni hal qilish ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi, bu tizimli qo'llab-quvvatlash, resurslarni taqsimlash va sinflarni boshqarish va tabaqalashtirilgan o'qitishda salohiyatni oshirishni hisobga oladi.[5; 9b]

Talabalar natijalari va o'qituvchining samaradorligi. Ham miqdoriy, ham sifat jihatidan topilmalar o'qituvchilarning mustaqil ishlash malakalari va o'quvchilarning faolligi, motivatsiyasi va ta'lim natijalarini kuzatishlari o'rtasida ijobiy bog'liqlik borligini ko'rsatdi. Bu o'zaro bog'liqlik mustaqil ishning o'quvchilarning muvaffaqiyatiga potentsial ta'sirini ta'kidlaydi va bu sohada o'qituvchilarning kompetensiyalarini tarbiyalash muhimligini tasdiqlaydi. Bundan tashqari, o'quvchilarda mas'uliyat va o'z-o'zini tartibga solish tuyg'usini rivojlantirishda mustaqil ish amaliyotining samaradorligi to'g'risidagi o'qituvchilarning fikrlari har tomonlama rivojlanishni ta'minlashda boshlang'ich ta'limning kengroq maqsadlariga mos keladi.

Amaliyot va siyosat uchun oqibatlar. Ushbu tadqiqotdan olingan ma'lumotlar o'qituvchilarni tayyorlash, kasbiy rivojlanish va ta'lim siyosati uchun bir qator ta'sir ko'rsatadi. Birinchidan, o'qituvchilarning malaka oshirish va malaka oshirish dasturlari doirasida mustaqil ish kompetensiyalari bo'yicha maqsadli modullarni kiritish zarurati tug'iladi. Ushbu modullar o'qituvchilarni amaliy strategiyalar, sinfni boshqarish usullari va mustaqil ishni rag'batlantirishga moslashtirilgan baholash amaliyotlari bilan jihozlashi kerak. Bundan tashqari, maktab rahbariyati va siyosatchilar mustaqil faoliyatni amalga oshirishni qo'llab-quvvatlovchi qulay muhit yaratishda hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin. mehnat faoliyati. Bunda yetarli resurslar bilan ta'minlash, vaqtni taqsimlash va pedagogik amaliyotda mustaqil ishning ahamiyatini tan olish kiradi.

Natijalar.

Miqdoriy tahlil boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'rtasida mustaqil ishlash kompetensiyalari bo'yicha turli xil tasavvurlarni aniqladi. Ishtirokchilardan mustaqil ish faoliyatini loyihalash, amalga oshirish va baholashda o'zlarining ishonchlari va malakalarini Likert shkalasi bo'yicha baholashlari so'ralgan. O'rtacha ballar namuna bo'yicha idrok etilgan kompetensiyalarning o'rtacha darajasini ko'rsatdi, shkalaning yuqori qismiga biroz egilgan. Ko'p yillik o'qitish tajribasiga asoslangan kichik guruhlar tahlili statistik jihatdan sezilarli farqni ko'rsatdi, ko'proq tajribali o'qituvchilar kamroq tajribaga ega bo'lgan hamkasblari bilan solishtirganda idrok etilgan vakolatlarining yuqori darajalari haqida xabar berishdi ($p < 0,05$). Bu kasbiy tajribaning mustaqil ish qobiliyatlarini rivojlantirishga potentsial ta'sirini ko'rsatadi.

Korrelyatsiya tahlili: kasbiy rivojlanish va malakalar. Tahlil shuni ko'rsatdiki, o'qituvchilarning mustaqil ish bilan bog'liq kasbiy rivojlanish tadbirlaridagi ishtiroki va ularning ushbu sohadagi vakolatlari darajasi o'rtasida sezilarli ijobiy korrelyatsiya ($r = 0,64$, $p < 0,01$). Xususan, mustaqil ishlarga e'tibor qaratgan seminarlar, kurslar va hamkorlikdagi o'quv

jamoalarida qatnashgan o'qituvchilar mustaqil ish vazifalarini ishlab chiqish va osonlashtirishda yuqori o'z-o'zini samaradorligi va malakasi haqida xabar berishdi. Ushbu topilma o'qituvchilarning malakasini oshirishda maqsadli kasbiy rivojlanishning ta'sirini ta'kidlaydi va pedagogik amaliyotni yaxshilash uchun uzluksiz ta'lim imkoniyatlarini ta'kidlaydi.

Sifatli tahlil: Mustaqil ishlashga turlicha yondashuvlar. Sifatli ma'lumotlarning mavzuli tahlili boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ish faoliyatini amalga oshirishda qo'llagan turli xil yondashuvlari haqida boy tushunchalar yaratdi. Bir nechta takrorlanuvchi mavzular paydo bo'ldi, jumladan, tuzilgan vazifalarga asoslangan topshiriqlardan foydalanish, loyihaga asoslangan o'rganish, so'rovga asoslangan faoliyat va hamkorlikdagi guruh ishlari. Ba'zi o'qituvchilar o'quvchilarning mustaqil ishlarini qo'llab-quvvatlash uchun aniq ko'rsatmalar va iskala rolini ta'kidlagan bo'lsalar, boshqalari ochiq va kashfiyot vazifalari orqali o'quvchilarning mustaqilligi va tashabbusini rivojlantirish muhimligini ta'kidladilar. Yondashuvlarning xilma-xilligi mustaqil ish amaliyotining nozik va kontekstga mosligini aks ettiradi, moslashuvchan pedagogik strategiyalar zarurligini ta'kidlaydi. [6; 123-145b]

Amalga oshirishdagi qiyinchiliklar va to'siqlar. Sifatli ma'lumotlar o'qituvchilarning mustaqil ish faoliyatini amalga oshirishda duch keladigan qiyinchilik va to'siqlarni ham yoritib beradi. Vaqt cheklovlari keng tarqalgan muammo sifatida paydo bo'ldi, o'qituvchilar majburiy o'quv mazmunini yoritish va mustaqil ish vazifalari uchun vaqt ajratish o'rtasidagi muvozanat haqida tashvish bildirishdi. Resurs cheklovlari, jumladan materiallar, texnologiya va jismoniy makonga kirish ham samarali amalga oshirishga to'siqlar sifatida qayd etildi. Bundan tashqari, ba'zi o'qituvchilar, ayniqsa, boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning turli darajadagi tayyorgarligi va mustaqilligini hal qilish uchun tabaqalashtirilgan yordam zarurligini ta'kidladilar. Ushbu muammolar mustaqil ishlarni amalga oshirishning ko'p qirrali xususiyatini ta'kidlaydi va moslashtirilgan yordam mexanizmlarini talab qiladi. [7; 319-324]

Talabalar tomonidan qabul qilingan natijalar va o'qituvchining samaradorligi. Ham miqdoriy, ham sifatli ma'lumotlar mustaqil ish amaliyotining talabalar natijalariga va o'qituvchining samaradorligiga ta'siri haqida tushuncha berdi. O'qituvchilar mustaqil ish faoliyati bilan bog'liq bo'lgan o'quv vazifalariga nisbatan o'quvchilarning faolligi, motivatsiyasi va egalik tuyg'usining ortishi kuzatilganligi haqida xabar berishdi. Bundan tashqari, bir nechta o'qituvchilar mustaqil ishlarga jalb qilish natijasida talabalarining o'zini o'zi boshqarish, vaqtni boshqarish va hamkorlik qilish qobiliyatlarida ijobiy siljishlarni qayd etdilar. Ushbu tushunchalar boshlang'ich ta'limning o'z-o'zini boshqaradigan o'quvchilarni tarbiyalashdagi kengroq maqsadlariga mos keladi va o'qituvchilarning mustaqil ishdagi kompetentsiyalari va talabalarining yaxshilangan natijalari o'rtasidagi potentsial bog'liqlikni ko'rsatadi. [8; 655-673]

Xulosa.

Miqdoriy va sifat metodlarining uyg'unligi boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mustaqil ishlash malakalarini rivojlantirishni har tomonlama o'rganish imkonini beradi. Ikkala yondashuvdan olingan fikrlarni sintez qilish orqali ushbu tadqiqot o'qituvchilarni tayyorlash dasturlari, kasbiy rivojlanish tashabbuslari va boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan o'quv amaliyotlari uchun qimmatli natijalarni taqdim etishga intiladi. Ushbu tadqiqot natijalari boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mustaqil ishlash kompetensiyalarini shakllantirishning ahamiyatini ta'kidlaydi va bu rivojlanishga ta'sir qiluvchi omillarning murakkab o'zaro ta'sirini yoritadi. Mustaqil ish bilan bog'liq turli

yondashuvlar, kontekstli qiyinchiliklar va ijobiy ta'sirlarni tan olgan holda, ushbu tadqiqot o'qituvchilarning malakasini oshirish va talabalarga yo'naltirilgan ta'lim muhitini rivojlantirish uchun amaliy tushunchalarni taqdim etadi. Oldinga qarab, boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish strategiyalarini o'rganish va takomillashtirishni davom ettirish, asosiy e'tiborni ta'lim avtonomiyasi, o'quvchilarning agentligi va mazmunli o'rganish tajribasini rivojlantirishga qaratilgan. atijalar kasbiy rivojlanish, turli xil ta'lim yondashuvlari, kontekstual muammolar va talabalar tomonidan qabul qilingan natijalarning o'qituvchilarning mustaqil ishdagi kompetentsiyalariga ta'sirini ta'kidlaydi. Ushbu topilmalar mustaqil ish qobiliyatlarini shakllantirish omillarini chuqurroq tushunishga yordam beradi va ushbu sohadagi amaliyot, siyosat va kelajakdagi tadqiqotlar uchun ta'sir ko'rsatadi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Alabd, A. M. A., Elsayed, W. A., & Elattar, N. F. M. (2018). Effect of work stressors coping strategies program on nurse physician collaboration. *American Journal of Nursing*, 6(4), 183-190.
2. Johnson, L., Becker, S. A., Cummins, M., Estrada, V., Freeman, A., & Hall, C. (2016). NMC horizon report: 2016 higher education edition (pp. 1-50). The New Media Consortium.
3. Brown, K., Davis, M., Elrod, C., Hill, E., & Jordan, D. D. (2020). Coaching initiative for beginning teachers (BT): lessons learned from one district's BT support program. *Journal of Organizational & Educational Leadership*, 6(2), 2.
4. Guskey, T. R. (2016). Gauge impact with 5 levels of data. SMEC2016 Organising Committee, 6-94p.
5. Guseva, T. K. (2013). Modern primary school and professional competence of teachers. *American Journal of Pedagogy and Education*, (2), 9.
6. De-Juanas Oliva, Á., Martín del Pozo, R., & Pesquero Franco, E. (2016). Teaching competences necessary for developing key competences of primary education students in Spain: Teacher assessments. *Teacher Development*, 20(1), 123-145.
7. Red'ko, L., Yuzhakova, M., & Yanushevskaya, M. (2015). Creative independent learning for developing students' professional competencies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 214, 319-324.
8. Julia, J., Subarjah, H., Maulana, M., Sujana, A., Isrokatun, I., Nugraha, D., & Rachmatin, D. (2020). Readiness and Competence of New Teachers for Career as Professional Teachers in Primary Schools. *European Journal of Educational Research*, 9(2), 655-673.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/2 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).